

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

Кафедра кримінального права і кримінології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-педагогічної роботи
та соціальних питань і розвитку
Львівського національного університету
імені Івана Франка
доц. Качмар В.М.

« ___ » _____ 2020 року

ТЕОРІЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право»
освітньо-професійна програма ОР «Магістр»

Львів – 2020 рік

**РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА****РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:**

Хилюк Світлана Володимирівна – доцент кафедри кримінального права і кримінології, кандидат юридичних наук

Сень Ірина Зеновіївна – асистент кафедри кримінального права і кримінології, кандидат юридичних наук

*Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
кримінального права і кримінології
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол від «__» серпня 20__ року № __)*

**Завідувач кафедри
кримінального права і кримінології _____ к.ю.н. В.І. Маркін**

«__» _____ 2020 року

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право»)

Протокол від «__» _____ 202_ року № ____

«__» _____ 2020 року

Голова _____ проф. В.М. Бурдін

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Теорія кримінально-правової кваліфікації» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є правила кримінально-правової оцінки суспільно небезпечних діянь.

Міждисциплінарні зв'язки: для всебічного засвоєння спецкурсу «Теорія кримінально-правової кваліфікації» необхідні знання таких дисциплін як теорія держави і права, кримінальне право України (Загальна та Особлива частина), кримінальне процесуальне право тощо. В межах перелічених дисциплін вивчаються відповідно такі питання: поняття системи права і системи законодавства, джерела права, застосування права; основні поняття та категорії, якими оперує теорія кримінально-правової кваліфікації, а саме склад кримінального правопорушення, стадії вчинення кримінального правопорушення, співучасть у кримінальному правопорушенні, множинність кримінальних правопорушень тощо; процесуальний порядок здійснення та оформлення результатів кримінально-правової кваліфікації.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Мета викладання дисципліни** — ознайомлення студентів з теоретичними та практично-прикладними проблемами кримінально-правової кваліфікації та шляхами їх вирішення у теорії кримінального права, правозастосовній практиці та законодавстві.

1.2. **Завдання** вивчення дисципліни «Теорія кримінально-правової кваліфікації» полягає у формуванні знань, умінь та навиків щодо кваліфікації передбачених кримінальним законом діянь.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Студент повинен **знати** теоретичні положення курсу «Теорія кримінально-правової кваліфікації», включаючи положення, які дискутуються в науці або ж взагалі досі не висвітлені у літературі; постанови Верховного Суду (Верховного Суду України), у яких розкриваються питання кваліфікації суспільно-небезпечних діянь; постанови пленуму Верховного Суду України, у яких роз'яснюються питання кваліфікації діянь, передбачених кримінальним законом; позицію правозастосовної практики щодо кримінально-правової кваліфікації окремих видів посягань та діянь, які не є кримінально протиправними; норми чинного законодавства, що регламентують кримінально-правову кваліфікацію та напрями їх подальшого вдосконалення.

Студент повинен **уміти** логічно та послідовно викласти засвоєний ним матеріал, аналізувати та застосовувати відповідні нормативно-правові акти, робити самостійні науково обґрунтовані та аргументовані висновки та узагальнення, якісно відстоювати свою правову позицію.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90 годин / 3 кредити ECTS.**

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТА ПІДСТАВИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

Поняття та ознаки кримінально-правової кваліфікації. Поняття та види підстав кримінально-правової кваліфікації. Фактична підстава кримінально-правової кваліфікації. Основна та додаткові юридичні підстави кримінально-правової кваліфікації. Склад кримінального правопорушення і його значення для кримінально-правової кваліфікації. Види кримінально-правової кваліфікації. Кваліфікація кримінальних правопорушень та кваліфікація «не-кримінальних правопорушень». Юридичне закріплення результатів кримінально-правової кваліфікації (виклад фактичних обставин кримінального правопорушення; складання формули кваліфікації; формулювання обвинувачення; мотивування кваліфікації). Вимоги до формули кримінально-правової кваліфікації.

ТЕМА 2. ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

Поняття та ознаки принципів кримінально-правової кваліфікації. Принцип верховенства права. Принцип офіційності кримінально-правової кваліфікації. Принцип об'єктивності кримінально-правової кваліфікації. Принцип точності кримінально-правової кваліфікації. Принцип індивідуальності кримінально-правової кваліфікації. Принцип повноти кримінально-правової кваліфікації. Принцип вирішення спірних питань, які виникають при кримінально-правовій кваліфікації, на користь особи, діяння якої оцінюється. Принцип недопустимості подвійного інкримінування. Принцип стабільності кримінально-правової кваліфікації.

ТЕМА 3. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ З ВРАХУВАННЯМ СТАДІЇ ЇХ ВЧИНЕННЯ

Види стадій вчинення кримінального правопорушення, які враховуються при кваліфікації. Кваліфікація закінченого кримінального правопорушення. Кваліфікація готування до кримінального правопорушення. Кваліфікація замаху на кримінальне правопорушення. Кваліфікація у зв'язку з добровільною відмовою від доведення кримінального правопорушення до кінця.

ТЕМА 4. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРИ ДЕЯКИХ ВИДАХ ПОМИЛОК У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ

Поняття та види помилки у кримінальному праві. Кваліфікація у випадку наявності фактичної помилки (в предметі / потерпілому; в об'єкті; в характері діяння; в причинному зв'язку; в кваліфікуючих ознаках). Кваліфікація у

випадку відхилення дії. Кваліфікація у випадку наявності юридичної помилки (в криміналізації; в кваліфікації; в кримінально-правових наслідках).

ТЕМА 5. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ВЧИНЕНИХ У СПІВУЧАСТІ

Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті. Кваліфікація скоєного з врахуванням виду співучасника. Врахування форми співучасті при кваліфікації кримінального правопорушення. Кваліфікація причетності до кримінального правопорушення.

ТЕМА 6. КВАЛІФІКАЦІЯ МНОЖИННОСТІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Поняття та значення множинності кримінальних правопорушень. Одиначне кримінальне правопорушення як елемент множинності та його кваліфікація. Кваліфікація повторності кримінальних правопорушень. Кваліфікація сукупності кримінальних правопорушень. Кваліфікація рецидиву кримінальних правопорушень.

ТЕМА 7. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У ВИПАДКУ КОНКУРЕНЦІЇ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ

Поняття колізії та конкуренції в кримінальному праві. Види колізій в кримінальному праві та їх подолання. Види конкуренції в кримінальному праві та способи її вирішення. Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції загальної та спеціальної норм. Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції кількох спеціальних норм. Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції частин і цілого.

ТЕМА 8. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ВЧИНЕНИХ ЗА НАЯВНОСТІ КВАЛІФІКУЮЧИХ ТА ПРИВІЛЕЮЮЧИХ ОЗНАК СКЛАДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Поняття диференціації та індивідуалізації кримінальної відповідальності. Види складів кримінального правопорушення за ступенем суспільної небезпеки та їх значення для кримінально-правової кваліфікації. Кваліфікація за наявності кількох кваліфікуючих чи привілеюючих ознак складу кримінального правопорушення чи при їх конкуренції.

ТЕМА 9. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЯНЬ, ВЧИНЕНИХ ЗА ОБСТАВИН, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ЇХ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ

Поняття та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Кваліфікація діянь, вчинених за наявності окремих видів обставин, передбачених статтями Загальної частини Кримінального кодексу України. Кваліфікація діянь, вчинених за наявності обставин, передбачених статтями Особливої частини Кримінального кодексу України.

ТЕМА 10. РОЗМЕЖУВАННЯ СКЛАДІВ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА ВІДМЕЖУВАННЯ ЇХ ВІД СКЛАДІВ ІНШИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Поняття розмежування складів кримінальних правопорушень та їх відмежування від інших правопорушень. Кримінально-правові норми та склади кримінальних правопорушень, які підлягають розмежуванню. Поняття та види суміжних норм та складів кримінальних правопорушень. Розмежувальні ознаки. Значення складу кримінального правопорушення та його ознак для розмежування. Кримінальні правопорушення та «однойменні» правопорушення. Дидактичне значення розмежування понять кримінальних правопорушень, складів кримінальних правопорушень, кримінально-правових норм та їх відмежування від понять і норм інших галузей права.

3. Рекомендована література

Базова

1. Благов Е.В. Основы применения уголовного права. Ярославль : Ярослав. госуд. ун-т, 1992. 78 с.
2. Бурчак Ф.Г. Квалификация преступлений. 2-е изд., доп. Киев : Политиздат Украины, 1985. 120 с.
3. Гаухман Л.Д. Квалификация преступлений: закон, теория, практика. Москва : АО «Центр ЮрИнфоР», 2001. 316 с.
4. Горелик А.С. Конкуренция уголовно-правовых норм : учебное пособие. Красноярск : Изд-во Красноярск.гос. ун-та, 1996. 67 с.
5. Иногамова-Хегай Л.В. Конкуренция норм уголовного права. Москва : Щит, 1999. 288 с.
6. Кудрявцев В.Н. Общая теория квалификации преступлений. 2-е изд., перераб. и дополн. Москва : Юристъ, 1999. 304 с.
7. Лесниевски-Костарева Т.А. Дифференциация уголовной ответственности. Теория и законодательная практика. Москва : НОРМА, 1998. 296 с.
8. Навроцький В.О. Кримінально-правова кваліфікація. Конспект лекцій зі спеціального курсу. *Життя і право*. 2004. №11. С.2-78.
9. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації. Київ : Юрінком Інтер, 2009. 512 с.
10. Навроцький В.О. Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації. Київ : Атіка, 1999. 464 с.

Допоміжна

1. Андрушко П. Кваліфікація злочинів: поняття та види. *Вісник прокуратури*. 2003. № 12. С. 48-55.
2. Андрушко П.П. Поняття, види, значення кваліфікації злочинів. *Вісник Київського університету: Суспільно – політичні науки*. 1992. Вип. 5. С. 87-94.

3. Антонюк Н.О., Ясеницький В.Є. Об'єктивні ознаки складу продовжуваного злочину. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип. 52. С. 388-394.
4. Берзін П. Щодо питання про оціночні поняття, які визначаються матеріальними критеріями і виступають кваліфікуючими ознаками за чинним Кримінальним кодексом України. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 10. С. 90-95.
5. Брич Л.П. Закономірності відмежування складів злочинів від складів адміністративних правопорушень за законодавством України. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні* : матеріали XII регіональної науково-практичної конференції, 9-10 лютого 2006 р. Львів : Юридичний факультет ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. С. 326-329.
6. Брич Л.П. Закономірності розмежування складів злочинів. *Життя і право*. 2004. № 7.
7. Брич Л.П. Значення ознак суб'єкта для розмежування складів злочинів. *Проблеми пенітенціарної теорії та практики*. 2005. № 10. С. 214-221.
8. Брич Л.П. Поняття розмежування складів злочинів (термінологічний аспект). *Право і лінгвістика* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Частина перша. Сімферополь-Ялта, 18-21 вересня 2003 р. Сімферополь : Доля, 2003. С.69-74.
9. Брич Л.П. Предмет злочину як розмежувальна ознака складів злочинів проти довілля. *Кримінальний кодекс України 2001 р. (проблеми, перспективи та шляхи вдосконалення кримінального законодавства)* : матеріали науково-практичної конференції, 4-5 квітня 2003 р. Львів : ЛІВС при НАВС України, 2003. С.53-56.
10. Брич Л.П. Розмежування згвалтування із суміжними складами злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. *Життя і право*. 2004. № 4. С.69-78.
11. Бурдін В. Суспільна небезпека готування до злочину. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2014. № 4. С. 15-22.
12. Бурдін В.М. Спірні питання стадії замаху в окремих видах злочинів. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2013. Вип. 4. С. 107-120.
13. Бурдін В.М. Стадії вчинення злочину (кримінально-правове дослідження) : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 304 с.
14. Вапсва Ю.А. Особливості кваліфікації злочинів при наявності помилки. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2000. Вип. 10. С. 50-55.
15. Гончаренко В.Г., Ружицький Ф.Р., Хурцидзе А.Р. Загальнотеоретичні, процесуальні та організаційні питання впровадження автоматизації застосування норм кримінального права. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Юридичні науки*. 1998. Вип. 35. С. 64-69.

16.Государський В.Ф., Марітчак Т.М. Виявлення та виправлення помилок у кваліфікації злочинів під час розгляду справи судом у першій інстанції. *Життя і право*. 2004. № 1. С. 54-60.

17.Гуржій Т.О. Поняття кваліфікації злочину у світлі логіко-філософських категорій. *Актуальні проблеми кримінального та кримінально-процесуального законодавства та практики його застосування* : зб. тез та доповідей регіон. круглого столу (Хмельницький, 21-22 лютого 2003 р.). Хмельницький, 2003. С. 139-141.

18.Захарченко О.В. Кваліфікація злочину як основний елемент інституту підслідності. *Право і безпека*. 2003. Т.2. № 4. С. 113-116.

19.Зеленецький В.С. Уголовно-правовые проблемы возбуждения уголовного дела. Харьков : Восточно региональный центр гуманитарно-образовательных инициатив, 2001. 108 с.

20.Коржанський М. Кваліфікація злочину не повинна бути суперечливою. *Юридичний вісник України*. 1996. № 5 (31). С. 3.

21.Коржанський М.Й. Кваліфікація злочинів. Київ : Атіка, 2002. 640 с.

22.Короленко М.П. Проблеми кваліфікації і класифікації злочинів за ступенем їх тяжкості. Київ : Наук. світ , 2000. 11с.

23.Лемешко О.М. Звільнення від кримінальної відповідальності за злочини проти життя та здоров'я. *Кримінально-правова охорона життя та здоров'я особи* : матеріали наук.-практ. конф., Харків, 22-23 квітня 2004 р. Київ-Харків : Юрінком Інтер, 2004. С. 112-114.

24.Marin O., Sen I. Legal construction «the same act» in criminal law of Ukraine. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2017. Вип. 65. С. 101-114.

25.Марін О. Конкуренція кримінально-правових норм та способи її вирішення: результати соціологічного дослідження. *Підприємництво, господарство і право*. 2001. № 10. С. 67-70.

26.Марін О. Причини виникнення та існування конкуренції кримінально-правових норм. *Вісник Львівського національного університету ім. Івана Франка. Серія юридична*. 2001. Вип. 36. С. 454-460.

27.Марін О. Проблеми кваліфікації злочинів при конкуренції кримінально-правових норм. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні* : матеріали регіональної науково-практичної конференції. Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету ім. Івана Франка, 2001. С. 203-206.

28.Марін О.К. Кваліфікація злочинів при конкуренції кримінально-правових норм. Київ : Атіка, 2003. 222 с.

29.Марін О.К. Спірні питання кваліфікації при конкуренції норм про деякі посадові злочини і заподіяння тяжкого тілесного ушкодження. *Вісник Львівського інституту внутрішніх справ*. 2000. Вип. 2 (13). С. 190-195.

30.Марітчак Т. Запобігання помилкам у кваліфікації злочинів. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2004. Випуск 39. С. 502.

- 31.Марітчак Т. Помилки в кваліфікації злочинів: результат соціологічного дослідження. *Вісник Львівського національного університету ім. Івана Франка. Серія юридична*. 2001. Вип. 36. С. 466-471.
- 32.Марітчак Т. Помилки у кваліфікації злочинів як предмет судового реагування: поняття, види, процесуальні способи усунення. *Право України*. 2002. № 10. С. 44-50.
- 33.Марітчак Т. Поняття помилок, допущених при кваліфікації злочинів. *Вісник Львівського інституту внутрішніх справ*. 2002. Вип. 1 (16). С. 185-194.
- 34.Марітчак Т.М. Класифікація помилок у кваліфікації злочинів та її критерії. *Життя і право*. 2004. № 2. С. 78-83.
- 35.Марітчак Т.М. Наслідки неправильної кримінально-правової кваліфікації. *Митна справа*. 2002. № 2. С. 93-100.
- 36.Марітчак Т.М. Помилки в кваліфікації злочинів при застосуванні Кримінального кодексу України 2001 р. *Новий Кримінальний кодекс України: питання застосування і вивчення* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Харків, 25-26 жовтня 2001 р. Харків, 2002. С. 105-107.
- 37.Марітчак Т.М. Помилки у кваліфікації злочинів : автореф. дис ... канд. юрид. наук : 12.00ю08. Львів, 2003. 16 с.
- 38.Марітчак Т.М. Помилки у кваліфікації злочинів : монографія. Київ : Атіка, 2004. 186с.
- 39.Марітчак Т.М. Причини помилок у кваліфікації злочинів: результати соціологічного дослідження. *Право України*. 2001. №7. С.48-51.
- 40.Миколенко О.М. Про деякі аспекти розмежування правопорушень. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2001. № 2. С. 54-57.
- 41.Навроцький В. Кваліфікація злочинів і суміжні кримінально-правові поняття. *Вісник Львівського національного університету ім. Івана Франка. Серія юридична*. 1999. Вип. 34. С.190-195.
- 42.Навроцький В. Місце теорії кримінально-правової кваліфікації в системі науки. *Вісник Львівського національного університету ім. Івана Франка. Серія юридична*. 2001. Вип. 36. С. 461-465.
- 43.Навроцький В. Предмет та структура вчення про кримінально-правову кваліфікацію. *Вісник Львівського національного університету ім. Івана Франка. Серія юридична*. 2000. Вип. 35. С. 395-400.
- 44.Навроцький В.О. Види правових норм, які використовуються при кримінально-правовій кваліфікації. *Острозька академія. Наукові записки. Серія «Право»*. 2000. Випуск 1. С.207-213.
- 45.Навроцький В.О. Види суб'єкта кримінально-правової кваліфікації. *Право України*. 2000. № 3. С.109-113.
- 46.Навроцький В.О. Встановлення фактичних обставин справи як передумова кримінально-правової кваліфікації. *Вісник Національної академії внутрішніх справ України*. 2000. Вип. 1. С. 26-33.
- 47.Навроцький В.О. Гарантії законності кримінально-правової кваліфікації. *Вісник академії правових наук*. 2000. № 22. С. 159.

48.Навроцький В.О. Законодавча регламентація правил кваліфікації злочинів. *Вісник Львівського національного університету ім. Івана Франка. Серія юридична*. 1994. Вип. 31. С. 80-83.

49.Навроцький В.О. Значення санкції статті кримінального закону для кваліфікації діяння. *Вісник Академії правових наук України*. 1999. Вип. 3 (18). С. 117-125.

50.Навроцький В.О. Кримінально-правова кваліфікація компромісу за законодавством України. *Вісник Львівського інституту внутрішніх справ*. 2000. Вип. 1 (12). С. 95-98.

51.Навроцький В.О. Кримінально-правові норми і статті кримінального закону, які використовуються при кваліфікації. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2000. Вип. 11. С. 128 – 133.

52.Навроцький В.О. Міжгалузеві та внутрігалузеві колізії та їх подолання в ході правозастосування. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики : щорічний бюлетень Київського інституту внутрішніх справ*. 2004. № 9. С. 106-118.

53.Навроцький В.О. Недопустимість подвійного вмінення як принцип кримінально-правової кваліфікації. *Адвокат*. 2000. №3. С.9-12.

54.Навроцький В.О. Офіційність кримінально-правової кваліфікації. *Вісник Запорізького юридичного інституту МВС України*. 1999. Вип. 4 (9). С. 143-152.

55.Навроцький В.О. Поняття і види принципів кваліфікації злочинів. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали III регіональної наукової конференції (лютий 1997 року)*. Львів : Юрид. ф-т Львівського держ. ун-ту ім. І. Франка, 1997. С.22-28.

56.Навроцький В.О. Поняття і види функцій кримінально-правової кваліфікації. *Правова держава*. 2000. Вип. 11. С. 418-426.

57.Навроцький В.О. Поняття та система принципів кримінально-правової кваліфікації. *Проблеми законності*. 2001. Вип. 48. С. 97-104.

58.Навроцький В.О. Про законність підстав кримінально-правової кваліфікації. *Життя і право*. 2004. № 3. С. 62-65.

59.Навроцький В.О. Про закріплення принципів і правил кримінально-правової кваліфікації в кримінальному законі. *Гармонізація законодавства України з правом Європейського союзу*. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, юридичний факультет; Університет Ганновер, юридичний факультет, 2003. С.83-94.

60.Навроцький В.О. Про функції теорії кримінально-правової кваліфікації. *Правова держава*. 2000. Вип. 2. С. 39-45.

61.Навроцький В.О. Проблеми кваліфікації злочинів : конспект лекцій. Львів : Львівський держ. ун-т, 1993. 84 с.

62.Навроцький В.О. Склад злочину і його роль у процесі кримінально-правової кваліфікації. *Правничий часопис*. 2000. Вип. 1 (4). С. 47-52.

63.Навроцький В.О. Склад злочину як програма кримінально-правової кваліфікації. *Юридический вестник*. 2000. Вип. 3. С. 117-121.

64.Навроцький В.О. Специфіка принципів кримінально-правової кваліфікації. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2000. Вип. 10. С. 112-117.

65.Навроцький В.О. Субсидіарне застосування правових норм при кримінально-правовій кваліфікації. *Вісник Луганської академії внутрішніх справ імені 10-річчя незалежності України*. 2000. Вип. 3. С. 111-115.

66.Омельченко Г. Про кваліфікацію дій, пов'язаних з відмовою від повторення замаху на злочин. *Юридичний вісник України*. 1996. № 24 (50). С. 11-14.

67.Сень І. Спеціальні норми в постановах Пленуму Верховного Суду України. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 9 (271). С. 217-222.

68.Сень І.З. Спеціальні норми у кримінальному праві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2020. 19 с.

69.Сень І.З. Спеціальні норми у кримінальному праві України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Львів, 2020. 268 с.

70.Сень І.З. Співвідношення понять «загальне - спеціальне»: кримінальне право та формальна логіка. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Вип. 2. С. 253-258.

71.Сень І.З. Функції спеціальних норм у кримінальному праві України: наукова брошура. Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2019. 68 с.

72.Созанський Т. Кваліфікація насильницьких злочинів за сукупністю з посяганнями, передбаченими іншими статтями Особливої частини Кримінального кодексу України. *Вісник Львівського інституту внутрішніх справ*. 2000. Вип. 2 (13). С. 164-167.

73.Сопельник И.В. Квалификация преступлений и важность при этом объективных и субъективных признаков состава. *Митна справа*. 2004. № 3. С. 104-109.

74.Сопельник И.В., Березовский Р.С. К вопросу квалификации преступлений судобными и правоохранительными органами. *Митна справа*. 2004. № 3. С. 91-96.

75.Тарарухин С.А. Квалификация преступлений в следственной и судебной практике. Киев : Юринком, 1995. 204 с.

76.Фролов Д.Є. Деякі аспекти кваліфікації і розмежування злочинів. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 1999. Вип. 1. С. 171-176.

77.Хавронюк М. Правила кваліфікації злочинних діянь: досвід Молдови, Іспанії. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 5. С. 133-139.

78.Хавронюк М., Корольова Н. Віддієслівні іменники у Кримінальному кодексі України: значення правильного з'ясування їх змісту для кваліфікації злочинів. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 4. С. 94-98.

79.Хилюк С. Кримінально-правові аспекти правила non bis in idem у практиці Європейського Суду з прав людини. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2012. Вип. 55. С. 254-265.

4. Інформаційні ресурси

Верховна Рада України

<https://www.rada.gov.ua/>

Верховний Суд

<https://supreme.court.gov.ua/>

Кабінет Міністрів України

<https://www.kmu.gov.ua/>

Міністерство юстиції України

<https://minjust.gov.ua/>

База даних «Законодавство України»

<https://zakon.rada.gov.ua/>

Єдиний державний реєстр судових рішень

<https://reyestr.court.gov.ua/>